

אסטרולוגיה ומדעים אחרים בין יהודי ארץ-ישראל

בתקופות ההלניסטית-רומית והביזאנטית

מאיר בר-אילן

מוסד ביאליק • ירושלים

תוכן העניינים

יא	הקדמה
1	פרק א אסטרוֹלוגיה עתיקה למתחילים
10	1 הרופא־האסטרוֹלוג
22	2 אברהם אבינו: רופא־אסטרוֹלוג
28	3 האסטרוֹלוגיה בין התנאים והאמוראים
41	4 יהדות ואסטרוֹלוגיה: תאולוגיה ודרשנות
61	פרק ב ספר יצירה: אסטרוֹלוגיה, מתמטיקה ובלשנות טבעית
61	1 ספר יצירה: תולדות המחקר
66	2 מחבר ספר יצירה: מתמטיקאי
78	3 מחבר ספר יצירה: אסטרוֹנום
83	4 מחבר ספר יצירה: אסטרוֹלוג־רפואי
115	5 מחבר ספר יצירה: בלשן
143	6 מחבר ספר יצירה: פילוסוף (=פיזיקאי)
172	7 מחבר ספר יצירה: מיסטיקן
186	8 מחבר ספר יצירה: נומרולוג
205	9 גיבורו הרוחני של מחבר ספר יצירה: אברהם אבינו
213	10 מקור השכלתו של מחבר ספר יצירה
225	11 ספר יצירה וספר אסף הרופא
234	פרק ג ברייתא דמזלות ועניינים יצירתיים נוספים
235	1 תולדות המחקר הקצר
235	2 מחבר ברייתא דמזלות: איש מדע
237	3 מחבר ברייתא דמזלות: אסטרוֹנום
244	4 מחבר ברייתא דמזלות: אסטרוֹלוג
261	5 מחבר ברייתא דמזלות: דרשן ובעל הגדה
265	6 מקומה של ברייתא דמזלות: ארץ־ישראל (דחיית הפתרון האיטלקי)
271	7 מחברי ספר יצירה וברייתא דמזלות: הערכה משווה
275	8 מחברי ספר יצירה וברייתא דמזלות: זמנם ומקומם
290	9 האם אנו יודעים את שמו של מחבר ספר יצירה?

297	פרק ד גלגלי מזלות בבתי הכנסת הארץ-ישראליים
297	1 מצב המחקר
298	2 אלוהים אנתרופומורפי
300	3 האל מנהיג את השמש
302	4 גלגל המזלות
306	5 מקומו של האסטרולוג
308	סיכום
310	אחרית דבר
312	נספח א ספר יצירה – מהדורת שחזור אסטרולוגית, והערות
325	נספח ב הקינה הקדומה: 'אז בחטאינו חרב מקדש'
337	מעט מהמלומדים המוזכרים בחיבור זה
339	ביבליוגרפיה נבחרת
341	מפתח האלים
341	מפתח האישים
347	מפתח המקומות
349	מפתח המונחים